

Eesti majandus jätkab mõõdukat kasvu

- **Sisenõudluse kasv tasakaalustab nõrgenenud eksporti**
- **Ettevõtete ja tarbijate kindlustunne on alates aasta algusest taas kerkinud**
- **Prognosime Eesti majanduskasvuks 2012. aastal 2,1% ja 2013. aastal 3,8%**

2012. aastal Eesti majanduskasv aeglustub

Eesti kiire majanduskasv eelmise aasta lõpus ootuspäraselt aeglustus. SKP kasvas neljandas kvartalis aastaga 4,5% ning kogu 2011. aasta majanduskasvuks kujunes 7,6%. 2011. aasta viimastel kuudel Euroopas süvenenud ebakindlus ja rahutus finantsturgudel jättis jälje ka Eesti eksportivale tööstussektorile, kuid võlakriisi negatiivsed mõjud siseturule orienteeritud sektoritesse kandunud ei ole. Enamikes Eesti majandusharudes jätkus möödunud kvartalil endiselt kasv. Hoolimata võlakriisi leevenemisest ning finantsturgudel toimunud usalduse taastumisest ootab euroala käesoleval aastal pehmem majanduslangus ning selles valguses aeglustub lähikvartalitel tunduvalt ka Eesti majanduskasv. Ehkki võrreldes eelmise aastaga Eesti majanduse kasvutempo 2012. aastal oluliselt langeb, siis Euroopa riikide võrdluses on siiski tegemist märkimisväärse kasvuga. Majanduskasvu jätkuvat aeglustumist on oodata aasta esimeses pooles, kuid aasta teine pool on ootuste kohaselt juba positiivsem ning majanduskasv kiireneb taas 2013. aastal.

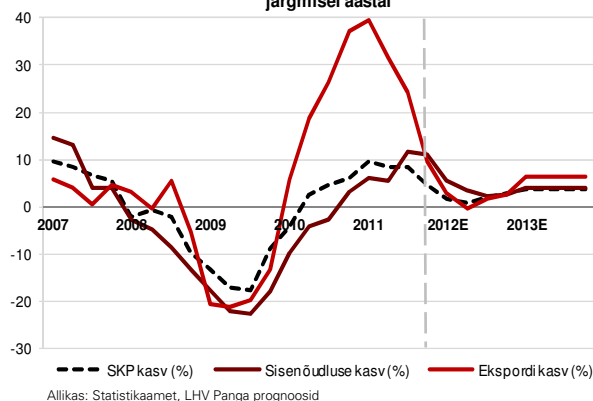
Prognosime Eesti majanduskasvuks 2012. aastal sarnaselt novembris avaldatud majandusväljavaatele 2,1%, samal ajal 2013. aastaks ootame seni oodatud 3,2% asemel mõnevõrra tugevamat ehk 3,8% majanduskasvu. Kuigi 2012. aasta majanduse kasvunumbri jätsime samaks, prognoosime varasemast pisut kiiremat tarbimise elavnemist. Peamise riskina ohustab Eesti majanduse arengut endiselt nõrk Euroopa majanduse väljavaade, mistõttu langetasime kaupade ja teenuste ekspordiprognosi. Negatiivselt mõjub ettevõtetele ja tarbijatele energiahindade ning eluaseme kulude kasvust tingitud inflatsiooni surve.

Positiivse poole pealt jätkus neljandas kvartalis eratarbimise senine kasvutempo ning ka 2012. aasta algus on olnud võrdlemisi tugev. Tarbimise kasvu toetab suurenenud tööhõive, reaalpalka kasv ning paranenud tarbijate kindlustunne. Lisaks on eelmisel poolaastal languses olnud Eesti majandusaldusindeks käesoleval aastal taas kerkinud ning viitab hetkel ettevõtete poolt oodatavale majandusaktiivsuse tõusule. Majanduse kasvu panustavad käesoleval aastal valdavalt siseturule suunatud tegevusharud. Siseturu elavnemine tasakaalustab aasta jooksul meie ootuste kohaselt ekspordikasvu pidurdumist, tänu millele Eesti majandus jätkab 2012. aastal mõõdukat kasvu.

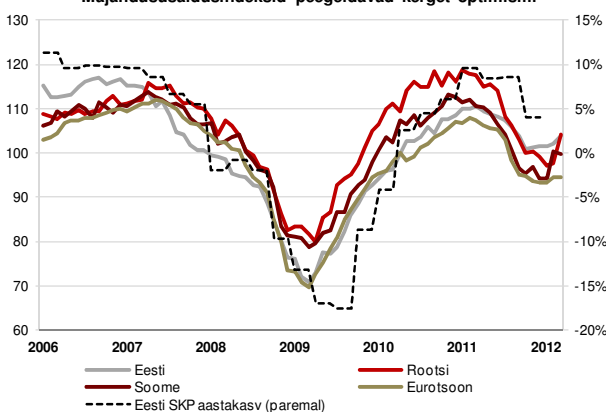
Muutus püsivhindades (%)	2007	2008	2009	2010	2011	2012E	2013E
Eratarbimine	8,8	-6,4	-16,1	-1,8	4,4	2,7	4,0
Valitsussektori kulutused	6,6	5,0	-1,6	-1,1	1,6	3,0	1,8
Investeeringud	9,3	-15,1	-38,0	-9,0	26,8	5,4	6,5
Ekport	3,7	0,6	-18,6	22,5	24,9	1,7	6,3
Import	6,3	-6,3	-32,4	20,6	27,0	2,7	7,7
SKP kasv	7,5	-3,7	-14,3	2,3	7,6	2,1	3,8

Majandusnäitajad (%)	2009	2010	2011	2012E	2013E
SKP kasv	-14,3	2,3	7,6	2,1	3,8
Tarbijahindade kasv	0,2	3,0	5,0	3,8	3,5
Tööpuuduse määr	13,8	16,9	12,5	10,9	9,8
Keskmise kuupalga kasv	-4,6	0,9	5,4	4,6	5,0

Eesti majanduse aastakasv aeglustub, kuid kiireneb taas järgmisel aastal

Majandusaldusindeksid peegeldavad kerget optimismi

Eesti majandusprognos

aprill 2012

Pinged Euroopa finantsturgudel on 2012. aastal vähenenud

Tänu Euroopa Keskpanka poolt piiramatus koguses kommertsbankadele pakutud pikaajalistele laenudele (LTRO) on alates aasta algusest pingeid finantssüsteemis tunduvalt vähenenud – alanenud on riigivõlakirjade intressimäärad, pankade krediitrisi näitajad (CDS) ja rahaturu üleo intressimäärad (OIS). Pikemas perspektiivis on kindlust lisanud ka Euroopa fiskaalpeingu allkirjastamine ja Euroopa Stabiilsusmehhanismi (ESM) mahu suurendamine.

Euroopa Keskpanka meetmed on loomult lühiajalised ja ajutised, mistõttu võlakriisi pikaajaliseks lahenduseks on vajalik vähendada eurotsooni liikmesriikide riigivõlga ning keskenduda majanduskasvule. Eurotsooni majanduskasvu ohustab tulevikus pankade vähenevad laenumahud ning riigipoolsete kulutuste koomale tõmbamine, mis võivad hoolimata riikide majanduskasvule orienteeritud struktuursetest reformidest majandusaktiivsust lühiajaliselt siiski oluliselt jahutada. Lisaks võib probleemsete riikide lõtv eelarvepoliitika ning lubatud kärpemeetmete mittetäitmine finantsturgudele taas pingeid tekitada ning seeläbi majanduskasvule negatiivselt mõjuda.

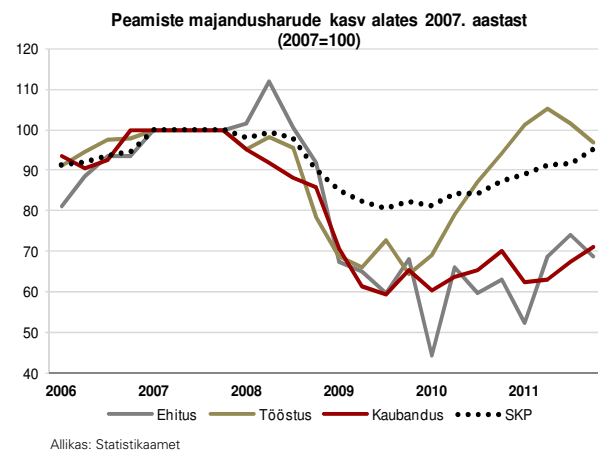
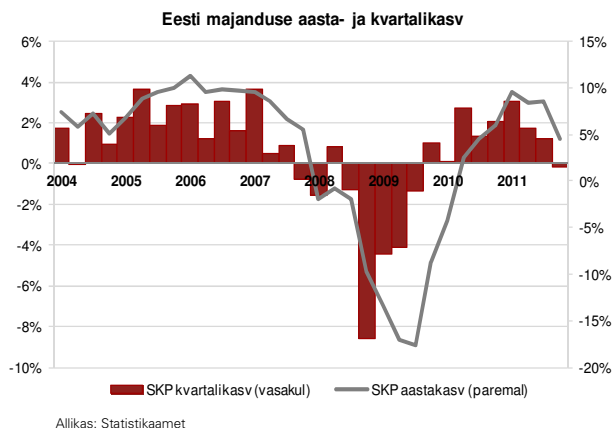
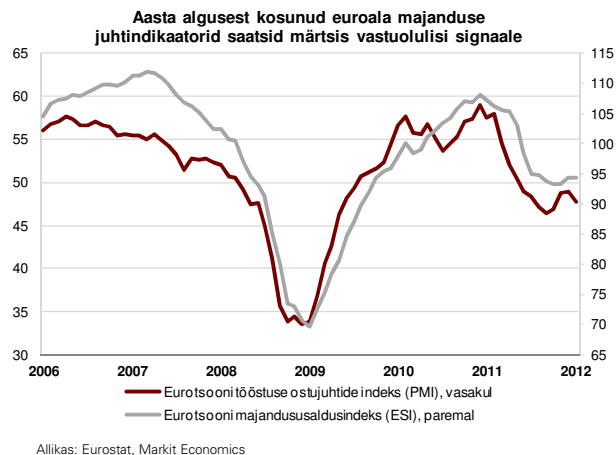
Euroala on lähimas hetkel pehmet majandussurutist

2011. aasta neljandas kvartalis tabas Euroopat sügisel oodatud jahenemine. Madala ettevõtete ja tarbijate kindlustunde, rangema fiskaalpoliitika ja finantsseerimistingimuste karmistamise tõttu on majandus vähenenud eelkõige perifeeria riikides. Euroopa majandus on hetkel lähimas pehmet majandussurutist. SKP kiirem aeglustumine toimus eelmise aasta viimases ja prognooside kohaselt käesoleva aasta esimeses kvartalis — Euroopa rahaliidu majandus kahanes aasta viimases kvartalis kolmanda kvartaliga võrreldes 0,3% ning aastakasv aeglustus 0,7%-ni. Euroopa Komisjon prognoosib sügisel oodatud 0,5% kasvu asemel 2012. aastal eurotsooni majanduslanguseks 0,3%. Kuigi Euroopa reaalmajanduse näitajad liiguvad langustrendis, siis mitmed ettevõtete toodangut tagasihoidnud langusriskid ei ole realiseerunud ning pigem on alates käesoleva aasta algusest Euroopa majanduse sentiment mõnevõrra paranenud. Sentimendi tagasihoidlik paranemine peegeldub eelkõige majandusosalusindeksi (ESI) ja tööstuse ostujuhtide indeksis (PMI), ehkki viimane märtsis pisut langes. Eeldades, et võlakriis äkitselt ei süvene, võib majanduse kerget kosumist näha aasta teises pooles.

Neljandas kvartalis kasvas majandus 4,5%

Eesti majandus kasvas 2011. aastal tugeva ekspordi ja sisenõudluse taastumise toel 7,6%. Euroopa võlakriisi süvenemine aeglustas neljandas kvartalis Eesti majanduse aastakasvu 4,5%-ni olles nõrgem meie oodatud 5,5% kasvust. Ekspordi tagasihoidlikuma kasvu ja ettevõtete varude vähenemise põhjusel asendus varasematel 2011. aasta kvartalitel toimunud majanduse kvartaliskasvu aeglustumine neljandas kvartalis langusega (-0,2%). Positiivne oli samas, et kui aasta alguses panustas majanduskasvu peamiselt ekspordi kiire tõus, siis aasta teisel poolel kosus ka sisenõudluse kasvutempo. Nii eratarbimise (+5%) kui ka investeringute (+34,2%) aastakasv suurenes neljandas kvartalis kolmanda kvartaliga samas tempos.

Majanduse tegevusharude lõikes varem Eesti majanduskasvu vedanud tööstus- sektori kasv eelmise aasta viimases kvartalis peatus, kuid jaheneva Euroopa majanduskliima tingimustes oli tööstussektori toodangu kiire aeglustumine

Eesti majandusprognos

aprill 2012

ootuspärane. Neljandas kvartalis jätkus siseturule keskendunud sektorites valdavalt kasv, näiteks ehitussektori ning info ja side valdkonna aastakasv aasta viimases kvartalis isegi kiirenes. Selline areng lisab kindlust, et nõrka eksporti tasakaalustab siseturu jätkuv kasv.

Eesti kindlustundeindeksid viitavad majandusaktiivsuse tõusule

Eesti ettevõtete ja tarbijate majanduse tuleviku väljavaadet peegeldav majandusosalusindeks (ESI) on alates 2011. aasta novembrist ülespoole liikunud. Hetkel ületab majandusosalusindeks Euroopas ajaloolist keskmist vaid Eestis, Lätis, Rootsis ja Saksamaal. Märatava kosumise tegi Eesti majandusosalusindeks läbi märtsis jõudes taas septembrikuisele tasemele. Ülespoole liikusid seejuures kõikide majandussektorite kindlustundeindikaatorid. Majandusaktiivsuse tõusu näevad lähiajal eelkõige Eesti kaubandus- ja teenindussektori ettevõtted, samal ajal kui Euroopa majanduskliima jahenemise tõttu on tööstusettevõtete kindlustunne veel mõnevõrra negatiivsem. Positiivsust tuleviku suhtes näitas märtsis tööstusettevõtete eksporditellimuste hinnangu kerkimine. Kokkuvõtvalt võib öelda, et Eesti ettevõtete kindlustunne tulevikus on taastumas ning 2011. aasta teises pooles alanud langustrend on viimastel kuudel asendunud mõõduka tõusuga. Kuigi väliskeskonna halvenemine on mõjunud kehvemalt just tööstusettevõtetele, siis teiste sektorite kindlustunde kasv viitab 2012. aastal siseturu elavnemisele.

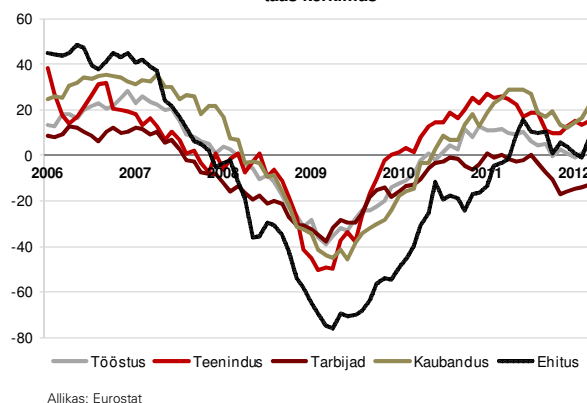
Eesti ekspordikasv aeglustub, kuid jääb positiivseks

Eesti ettevõtted paiknevad Soome ja Rootsi ettevõtetega ühes väärtusahelas ning seetõttu on Eesti ekspordisektori väljavaade tugevas seoses Põhjamaade majandustega. Neljandas kvartalis tabas majanduskasvu pidurdumine Eesti peamistest kaubanduspartneritest ekspordi aeglustumise tõttu eeskätt Rootsit. Seevastu hoolimata majanduskasvu aeglustumisest on Rootsi sisetarbimine püsinud tugev. 2012. aasta on alanud pisut optimistlikumas noodis – Põhjamaade majanduste juhtindikaatorid osutavad hetkel majandusaktiivsuse oodatavale paranemisele. Rootsi majanduse juhtindikaatoritest on kosumist näidanud ettevõtete ja tarbijate kindlustunne ning tööstussektori tootmismahude väljavaade. Eesti majanduskasvu seisukohast on lisaks sisenõudluse kasvule oluline just Rootsi tööstusettevõtete majandusosaluse kerkimine möödunud kuul.

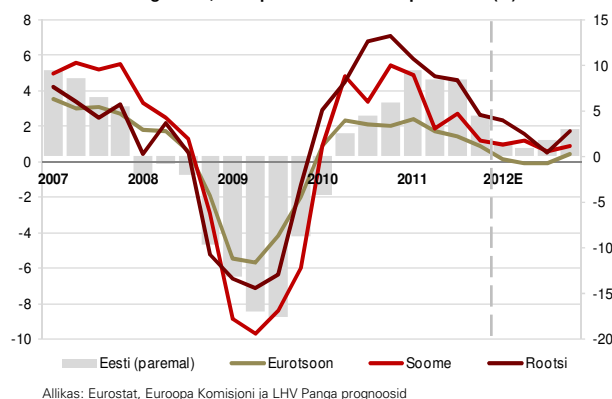
Eesti kaupade ekspordikasvu pidurdas neljandas kvartalis, eelkõige just detsembris, üldine Euroopa majanduskliima halvenemine, seal hulgas tugevat mõju avaldas elektroonikaseadmete ekspordi järsk kahanemine. Käesoleva aasta veebruari ekspordistatistikas peegeldus juba ka ettevõtete majandusosaluse taastumine Euroopa suunal. Eksport Rootsi suunal pöördus veebruaris taas kasvule ning kaupade väljavedu kiirenes ka näiteks Saksamaale.

Panga majandusväljavaate koostamisel oleme aluseks võtnud Euroopa Komisjoni vastavad prognoosid, mille kohaselt Eesti lähinaabrite majanduskasv püsib 2012. aastal positiivne. Eesti peamiste ekspordipartnerite ehk Rootsi, Soome, Venemaa ja Läti 2012. aasta majanduskasvuks ootab Euroopa Komisjon vastavalt 0,7%, 0,8%, 3,8% ja 2,1%. Kuigi võrreldes eelmise aastaga (+24,9%) Eesti ekspordikasv aeglustub 2012. aastal tunduvalt ning võib kõrge võrdlusperioodi tõttu lähikuudel ka langusesse pöörduda, siis tänu aasta teises pooles oodatavale Euroopa majanduse kosumisele ning Eesti peamiste kaubanduspartnerite majanduste mõõdukale kasvule prognoosime Eesti ekspordikasvuks käesoleval aastal 1,7%.

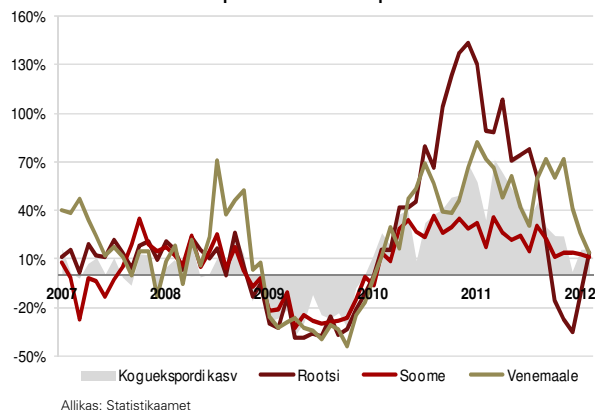
Eesti tarbijate ja ettevõtete kindlustundeindeksid on taas kerkimas

Eesti peamiste kaubanduspartnerite majanduskasv aeglustub, kuid püsib aasta lõikes positiivne (%)

Eesti ekspordi kiire kasv on pidurdunud

Eesti majandusprognos

aprill 2012

Tarbimine liigub tõusvas trendis

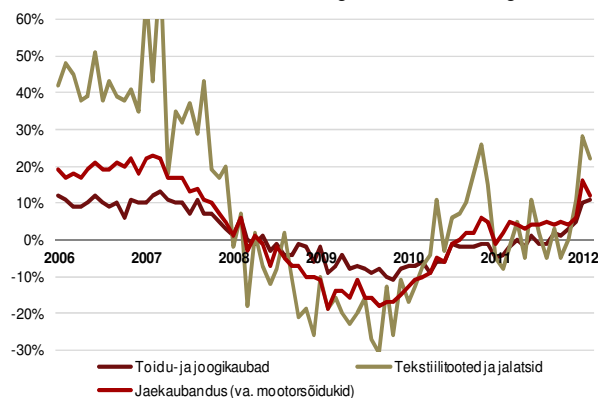
2012. aastal oodatav hõive- ja palgakasv, tarbijahindade aeglustumine, kriisi jooksul edasilükatud ostude suurenemine ning viimase viie kuu kõrgtasemele roninud tarbijakindlustunne moodustavad soodsa pinnase eratarbimise kasvutrendi jätkamiseks. Lisaks eratarbimise positiivsele mõjule toetab sisenõudluse kasvu valitsussektori ja ettevõtete investeeringute kasv ning varude suurenemine.

Eesti tarbimine on aasta alguses näidanud häid kasvunumbreid, seda hoolimata võlakriisi poolt kõigutatud tarbijakindlustunde alanemisest. Kui neljandas kvartalis kerkis jaemüük aastaga 5%, siis jaanuaris kasvas jaekaubandusettevõtete müügikäive püsivhindades juba 16% ja veebruaris 12%. Jaemüügi kasvu toetab ühelt poolt kindlasti eelmise aasta madalam tarbimine, kuid nii praegune kõrgem tööhõive, reaalpalga tõus ja majapidamiste kindlustunde paranemine märgivad tarbimise elavnemises olulist rolli.

Seoses siseturule orienteeritud sektorite oodatava kasvuga prognoosime, et tööpuuduse määr langeb eelmise aasta 12,5% tasemelt käesoleval aastal 10,9%-ni ning 2013. aastal 9,8%-ni. Ka Hiljuti Eesti Konjunktuuri Instituudi (EKI) poolt läbi viidud küsitlus näitas, et valdav osa ettevõtteid plaanib lähitulevikus töötajate arvu suurendada. Hõive suurenemine mõjub 2012. aastal positiivselt ka keskmise kuupalga suurenemisele, mis kerkib ootuste kohaselt aasta jooksul 4,6%.

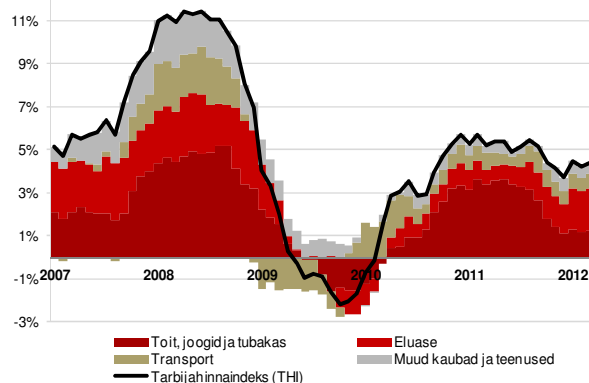
Eratarbimise taastumise seisukohalt on oluline, et reaalpalgad kasvasid neljandas kvartalis aastaga 2,1%. Reaalpalga kasvu puhul on tegemist viimase kolme aasta suurima tõusuga, mida soodustas aasta lõpul toimunud tarbijahindade kasvu aeglustumine. Reaalpalga kujunemine sõltub olulisel määral tarbijahindade liikumisest. Kui eelmises Eesti majandusprognosis ootasime 2012. aastal tarbijahindade vaikset kerkimist, siis seoses maailmaturu toidu- ja energiahindade hiljutise tõusmisega tõstisime käesoleva aasta inflatsiooni prognoosi 3,8%-ni. Lisaks globaalsetele toormehindadele hoiab aasta esimesel poolel Eesti tarbijahinnad kõrgel eluasemega seotud kulud.

Tarbimine on olnud aasta alguses üllatuslikult tugev

Allikas: Statistikaamet

Tarbijahindade aastakasvu mõjutavad enim eluaseme- ja toidukulud

Allikas: Statistikaamet

LHV Pank
Tartu mnt 2
Tallinn, 10145
Eesti
Telefon: +372 6 800 400
Faks: +372 6 800 402

LHV Pank
Gyneju 16
Vilnius, LT-01109
Leedu
Telefon: +370 5 204 7 204
Faks: +370 5 204 7 207

LHV Pank
Duntes iela 6-606
Riia, LV-1013
Läti
Telefon: +371 6 750 2100
Faks: +371 6 750 2102

LHV Pank
Kaluri 2 (III korrus)
Tartu, 51004
Eesti
Telefon: +372 6 802 713
Faks: +372 6 802 711

LHV Pank
Mannerheimintie 40
Helsinki, 00100
Soome
Telefon: +358 010 80 2252
Faks: +358 095 658 8601